

Kysely etäopetuksesta hämeenlinnalaisille huoltajille 17.4.–26.4.2020

Johtopäätöksiä tilasto-osioista ja yhteenveto avointen kysymysten vastauksista.

Kyselyn ovat toteuttaneet Hämeenlinnan kaupunki ja Hämeenlinnan seudun vanhempainyhdistys ry.

Kyselylomakkeen suunnittelu, tulosten yhteenveto ja sanallisten kysymysten raportointi:
Jenni Helenius, KT, varapj. Hämeenlinnan Seudun Vanhempainyhdistyksessä (18.5.2020 asti).
s-posti: [jenni.helenius\(at\)sci.fi](mailto:jenni.helenius(at)sci.fi)

Laajempi raportti sanallisista vastauksista:

<https://hameenlinnanseudunvanhempainyhdistys.yhdistysavain.fi/>

Tiivistelmä strukturoitujen kysymysten vastauksista: https://www.hameenlinna.fi/wp-content/uploads/2020/05/Kysely-etaopetuksen-sujumisesta_Perusraportti.pdf

Kyselyn perustiedot

Hämeenlinnan kaupunki ja Hämeenlinnan Seudun vanhempainyhdistys ry toteuttivat huhtikuussa 2020 kyselyn, jolla selvitettiin huoltajien kokemuksia koronaviruksen vuoksi toteutetulla etäopetusjaksolla.

Kyselyyn vastasi yhteensä 1629 huoltajaa, joista 69% alakoululaisten ja 31% yläkoululaisten huoltajia.

Kyselyn avovastaukset kertovat, että huoltajien näkökulmasta etäopetuksen onnistuminen on riippunut opettajasta ja koulusta tulleista ohjeista.

Erytisesti alakouluikäisten huoltajat kokivat, että lapsi on tarvinnut paljon vanhempien tukea opiskelussa. Myös yläkouluikäisten huoltajat pyrkivät seuraamaan, että oppilas tekee tehtävänsä. Yläkoululaisistakin suuri osa on tarvinnut vanhempien tukea.

Huoltajien etäopetusjaksolle antamien kouluarvosanojen keskiarvo asteikolla 4–10 on 8,11.

Etäopetus, josta huoltajat antavat myönteistä palautetta.

Kyselyn avovastausten perusteella ihannetilanteessa opettaja

- *1) ohjeistaa tehtävät hyvissä ajoin,*
- *2) pitää oppilaille vähintään 1-2 tuntia opetusta etäyhteyden välityksellä,*
- *3) kertoo selkeästi itsenäisesti toteutettavat tehtävät, sekä mihin ne palautetaan*
- *4) kuittaa palautettujen tehtävien tulleen perille,*
- *5) huolehtii siitä, että jokainen oppilas osaa käyttää tarvittavia etäopiskeluvälineitä, ja että jokaisella on ne käytössä,*
- *6) kertoo, miten oppilas voi pyytää apua, jos ei ymmärrä tehtävää tai tarvitsee apua,*
- *7) tiedottaa huoltajille oppilaan etenemisestä esimerkiksi parin viikon välein.*

Moni huoltajista antoi opettajille myönteistä palautetta monipuolisista oppimistehtävistä. Osa toivoi, ettei olisi kovin tehtäviä, joissa tarvitaan välttämättä vanhempaa (esim. pyörän huolto) tai kaupassakäyntiä juuri tiettynä päivänä. Huoltajien omat työtilanteet, yt-neuvottelut, pienten lasten muuttuneet hoitojärjestelyt ja muut kuormittavat asiat eivät aina mahdollista isoihin projekteihin osallistumista juuri tiettynä päivänä. Huoltajat toivoivat, että etäopetuksessa keskityttäisiin selkeisiin tehtäviin, jotta opettaja voi ilman huoltajan osallistumistakin varmistaa, että jokainen pysyy mukana.

Tehtävistä

- **Tehtävien määrä.** Vanhempien kokemukset tehtävien määrästä vaihtelivat (80% sopivasti, 14% liian paljon ja 6% liian vähän). Osa vanhemmista kertoi lastensa olevan stressaantuneita, kun eivät ehdi tehdä kaikkia tehtäviä määräaikaan mennessä. Osa mukaan koulupäivä oli lapselta hoidettu klo 10 mennessä, eikä loppupäiväksi riittänyt tekemistä. Vanhemmista 28% kokee lapsillaan kuluneen koulutehtäviin enemmän ja 43% vähemmän kuin lukujärjestykseen merkitty aika.
- **Toiveet tehtävien saamisen ajoituksesta.** Vanhemmista 71% toivoisi niiden tulevan päiväksi kerrallaan ja 21% viikoksi kerrallaan. Pidemmäksi ajaksi tehtäviä toivovat perustelivat sitä perheen arjen järjestelyillä niin, että oman työn tai muiden vastuiden ohessa pystyisivät järjestämään aikaa lapsen tukemiseen opiskelussa.

Tehtävien ohjeistus, opettajan oppilaalle antama tuki ja viestintä.

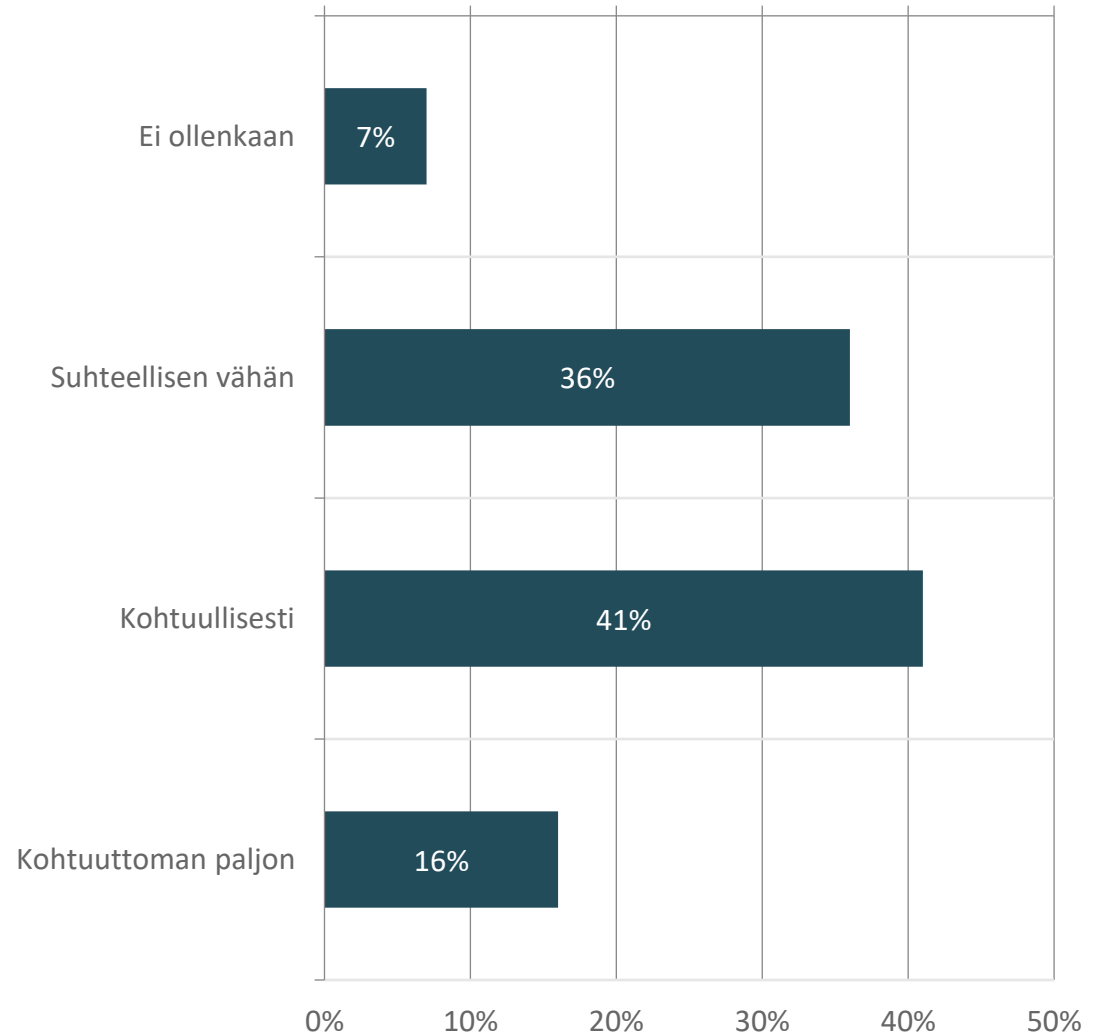
- 79% kokee, että lapsen opiskelutehtävien ohjeistus on ollut riittävän selkeää.
- 90% kertoo lapsensa voineen kysyä opettajalta tarvittaessa lisäohjeita.
- 64% kertoo lapsensa saaneen etäopetuksen aikana tarvittaessa riittävästi henkilökohtaista tukea opettajiltaan.
- 77% kertoo lapsen pystyneen tekemään vaaditut koulutehtävät opettajan ohjauksessa. Silti vain 53% kokee, että koulun henkilökunta on huomionnut riittävästi lapsen tuen tarpeet.
- 80% on tyytyväisiä oppilaan Wilman kautta saamiin viesteihin ja 46% WhatsApp-viesteihin (näitä ei ollut 47%:lla oppilaista, mm. ikärajan vuoksi).
- Sähköpostitse oli opettajan kanssa viestinyt 42% oppilaista (35% huoltajista tyytyväisiä).
- Videotapaamisiin oli osallistunut 95% vastanneiden huoltajien lapsista (huoltajista tyytyväisiä 84%).
- Digitaalisissa oppimisympäristöissä, kuten Moodlessa tai Google Classroomissa oli opiskellut 75% vastanneiden lapsista (huoltajista tyytyväisiä 68%).

Vanhempien antama tuki lapsilleen.

- **Lapsen tarvitseman tuen määrä.** Vanhemmista 84% kokee lapsensa etäopiskelun vaatineen enintään kohtuullisesti vanhemman tukea. 16% kokee, että sitä on tarvittu kohtuuttoman paljon (18% alakoululaisten ja 14% yläkoululaisten vanhemmista). Vertailun vuoksi: Kauppalehden valtakunnalliseen kyselyyn vastanneista huoltajista 37% koki aikaa kuluneen kohtuuttoman paljon.
- **Koulupäivän aikana** alakoululaisten huoltajista 76% ja yläkouluikäisten huoltajista 71% kertoo lapsen saaneen huoltajaltaan apua etäopiskeluun.
- **Iltaisin** apua on saanut 70% alakoululaisista ja 72% yläkoululaisista. Kun huoltajat tukevat oppilaita, he myös seuraavat sitä, miten opiskelutehtävät tulevat lapsen tietoon.
- **Tekninen tuki vanhemmilta.** Huoltajista 56% kertoo opetelleensa lapsen etäopetuksen vuoksi uusien sovellusten käyttöä. 51% on opettanut sovellusten käyttöä lapselle. Heistä 12% on kokenut sen työläänä. 41% kokee oppineensa itsekin uusia, hyödyllisiä digitaitoja.

Etäopetuksessa tarvittava vanhempien tuki.

Kun arvioit kahta viime viikkoa, paljonko tukea lapsesi etäopiskelu vaatii vanhemmilta?
(Valitse mielipidettäsi vastaava vaihtoehto)

Vertailun vuoksi: Kauppalehden valtakunnallisessa kyselyssä n, 40% vastaajista koki lasten tarvitsevan kohtuuttoman paljon tukea etäopiskeluun.

Laitteet ja etäyhteydet.

Käytössä olevat laitteet

- 41% kertoi oppilaan käyttävän koulun laitetta.
- 54% kertoi oppilaan käyttävän huoltajien itse hankkima kannettavaa- tai pöytätietokonetta tai tablettia.
- 4 % kertoi oppilaan opiskelevan puhelimen avulla
- yhteensä 6 oppilaan huoltajat kertoivat, ettei oppilaalla ole käytössä mitään etäopiskeluun tarvittavaa laitetta.

Haasteita

- Kirjallisten tehtävien tekeminen palautus on hankalampaa puhelimen kuin tietokoneen tai tabletin kautta, ja siten oppilaat ovat erilaisessa tilanteessa.
- Monet vanhemmat kertoivat hankaluuksista verkkoyhteyksissä. Osittain siksi, että alueella oli huono verkko, tai perheessä oli monta lasta ja vanhempia etätöissä, jolloin verkko kuormittui. Osa jakoi verkkoa puhelimesta, jotta yhteydet saatiin toimimaan. Ne kuitenkin katkeilivat usein, jolloin oppilas ei pystynyt osallistumaan esimerkiksi Teamsin tai Meetin kautta tunnille, tai tehtävien palautukset viivästyivät.

Kodin ja koulun välinen viestintä.

Huoltajista:

- 79% kertoo yhteydenpidon koululta olleen riittävää.
- 63% kertoo saaneensa opettajilta riittävät vastaukset esittämiinsä kysymyksiin.
- 92% oli viestinyt Wilman kautta koulun kanssa, tyytyväisiä 86%.
- Sähköpostitse tai WhatsAppissa oli opettajan kanssa viestinyt noin 30% vanhemmista ja tyytyväisiä 25%.
- Puhelimitse oli kouluun yhteyksissä ollut 35% ja tyytyväisiä 28%.

Huoltajista suuri osa kokee Wilma-viestejä tulleen liikaa. On ollut vaikeaa erottaa viestit, jotka edellyttävät toimenpiteitä. Opettajien viestinnän ääripäät: osa on kertonut selkeästi, mitä vanhemmilta odotetaan ja miten lapsella sujuu. Osasta opettajista (esim. luokanvalvojista) vanhemmat eivät ole kuulleet mitään.

Yksilölliset erot lasten oppimisessa ja perheiden elämäntilanteissa etäopetuksessa.

Huoltajien kertomaa sanallisissa vastauksissaan:

1. Itsenäiseen työskentelyyn pystyvien lasten vanhemmilla on ollut vähemmän syytä huoleen lapsen etenemisestä kuin paljon ohjausta tarvitsevien lasten vanhemmilla.
2. Vanhempien työssäkäynti kodin ulkopuolella, etätyöpäivät palaverineen, yt-neuvottelut, yrittäjäyys, yksinhuoltajuus, taloudelliset huolet, pienemmistä lapsista huolehtiminen ja monet muut asiat vaikuttavat siihen, kuinka hyvin jaksaa auttaa oppilasta etäopinnoissa.
3. Kokemukset etäopetuksen toimivuudesta tai toimimattomuudesta ovat yhteydessä perheen arkeen: kuinka raskasta on muuten -> Pysytäänkö mukana etäopetuksen yksityiskohdissa vai ei.
4. Osa huoltajista on kokenut etäopetuksen auttavan lastaan keskittymään, tuovan työrauhaa ja henkilökohtaista palautetta oppimistehtävistä. He toivovat, että etäopetusta voisi soveltaa opetuksessa joskus myöhemminkin.
5. Erityistä tukea saaneiden oppilaiden huoltajista osa tyytyväisiä, osa ei saanut riittävää tukea.
6. Monella ollut ajoittain hankaluuksia nettiyhteyksien toimivuudessa, varsinkin maaseudulla.

Vanhempien toiveet muiden vanhempien tuelle

- Vanhempien Whatsapp-ryhmiä
- Etävanhempainiltoja
- Yhteistä linjaa esim. siinä, että kavereita ei voi tavata vapaa-ajallakaan muuten kuin etäyhteyksin (osa leikkii joukoissa ulkona).
- Suuri osa vanhemmista kertoo, että ei töiden ja etäopiskelun tukemisen ohessa jaksakaan olla sosiaalinen, tai pitää omiin verkostoihinsa yhteyttä, mutta ei kaipaa nyt uusia verkostoja.

Osa vanhemmista toivoo etäopetuksen jatkuvan lähiopetuksen rinnalla

- *"Toivottavasti tätä hyödynnetään myöhemmin vaikka valinnaisten kielten opiskelussa tms, olisi laajempi valikoima jos opettajan ei aina tarvitse olla fyysisesti paikalla."*
- *"Olen kahden vuoden ajan toistuvasti pyytänyt että oppilas voisi osallistua etäyhteydellä lisärillä järjestettäville tunneille, joille ei voi fyysisesti osallistua. Aina on ollut erilaisia teknisiä esteitä. Pidän itsestään selvänä että jatkossa tämä ei ole ongelma."*
- *"Nuori jopa itse ehdottanut, että influenssa aikana voisi etäkoulu olla hyvä tapa muulloinkin. Iso helpotus ollut, että sai 2019syksyllä koululäppärin ja osasi jo hyvin käyttää sitä vaikka omakin tietokone on."*
- *"Oma lapsemme on selvästi rentoutunut etäopetuksen aikana, eli koulusta syntyvä kokonaiskuorma (aikataulut, siirtymät, iso ryhmä, melusta syntyvä äänikuorma jne) on lapsellemme ainakin tällä hetkellä sellainen, että se näkyy lapsessamme jatkuvana ärtyneisyytenä ja arkisin haasteina. Nyt kun kokonaiskuorma on keventynyt ja lapsi rentoutunut myös arkemme sujuu paljon helpommin. Toivoisin että tästä tilanteesta saadut hyvät havainnot jäisivät ainakin osittain käytäntöön eli etäopiskelu mahdollisuus voisi jäädä olemaan, jos perhe ja koulu yhdessä tukevat tätä päätöstä."*
- *"Mielestäni nyt ollaan tultu oikealle tasolle opetuksessa. Nykyinen työympäristö tapahtuu poikkeuksetta päivittäin organisaatioissa, joissa tehdään töitä näin. Kannatan tätä järjestelyä soveltaen pysyväksi menettelyksi."*
- *"Ollut lapselleni ehdottomasti parempi opiskelumuoto johtuen todennäköisesti siitä, että lapsi voi opiskella häiriöttömässä ympäristössä. Toki minulla on ollut mahdollista auttaa lasta tarvittaessa ja olenkin yrittänyt ottaa sellaisen opettajan roolin, jossa uudet asiat käydään yhdessä läpi ja tämän jälkeen lapsi ottaa vastuun ja tekee annetut tehtävät."*
- *"Lapseni on selvästi hyötynyt etäopetuksesta. Olen kiinnostunut etäopetuksen mahdollisuuksista opetuksen osana myös tulevaisuudessa. Uskon, että uudenlaisilla hybridiratkaisuilla opetuksessa voitaisiin ottaa oppilaiden henkilökohtaisia tarpeita paljon paremmin huomioon kuin perinteisellä läsnäololla luokassa. Jäämme mielenkiinnolla odottamaan!"*
- *"Etäopetuksen hyviä puolia ovat olleet mm. työskeltelyrauha ja häiriöttömyys. Mieleeni onkin noussut ajatus, voisivatko jotkut koululaiset hyötyä etäopetuksesta vielä silloinkin kun normaali arki ja -koulunkäynti palaavat?"*

A stylized sun graphic on the left side of the slide. It consists of a solid yellow circle at the bottom, with several short, thick yellow dashes of varying lengths radiating upwards and to the right, suggesting rays of light. The background is a solid orange color.

**Haluatko lukea lisää huoltajien
sanallisia vastauksia siitä, mikä
teki etäopetuksesta toimivaa tai
mikä hankaloitti sitä?**

Avovastauksia on luettavissa teemoiteltuina osoitteessa

<https://hameenlinnanseudunvanhempainyhdistys.yhdistysavain.fi/>